

349.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 16 maja 1930 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o należnościach świadków, biegłych i tłumaczy w sprawach karnych.

Na podstawie art. 573 lit. d) i e) kodeksu postępowania karnego z dnia 19 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 313) zarządza się co następuje:

Rozdział I.

O należnościach świadków.

§ 1. Świadkowie, zamieszkali poza siedzibą sądu, jeżeli odległość ich miejsca zamieszkania od sądu wynosi najmniej 15 kilometrów, otrzymują zwrot niezbędnych kosztów przejazdu oraz stawne (art. 567 k. p. k.).

Ograniczenie co do odległości, zawarte w ustępie pierwszym, nie ma zastosowania do funkcjonariuszów państwowych, osób wojskowych i duchownych (art. 573 lit. e) k. p. k.).

§ 2. Zwrot niezbędnych kosztów przejazdu obejmuje koszty podróży z miejscowości zamieszkania do siedziby sądu oraz koszty podróży powrotnej.

§ 3. Na zwrot niezbędnych kosztów przejazdu składa się:

- a) zwrot kosztów przejazdu środkiem masowego transportu (koleje, tramwaje, omnibusy i t. d.) — na kolejach klasą trzecią pociągiem osobowym, pozatem klasą najniższą;
- b) zwrot kosztów przejazdu, o ile brak środka masowego transportu, w wysokości 10 gr. za każdy zaczęty kilometr.

Jeżeli kilku świadków korzystało lub mogło skorzystać z jednego pojazdu, należy przyznać każdemu świadkowi część kosztów na niego przypadających.

§ 4. Jeżeli zachodzą warunki przyznania kosztów przejazdu, świadek zaś odbył drogę swoim pojazdem, wierzchem lub pieszo, należy mu przyznać koszty przejazdu, jakieby mu się należały w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Stawne należy przyznawać w wysokości od 1 zł — 2 zł za każdy dzień, jeśli zaś świadek musiał przenocować w miejscu przesłuchania, w wysokości podwójnej.

§ 6. Funkcjonariuszom państwowym w czynnej służbie (art. 1 i art. 102 ustawy z dnia 9 października 1923 r. — Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) oraz pozostającym w czynnej służbie sędziom, prokuratorom i wojskowym należy przyznawać koszty podróży i dietyienne według norm ustanowionych dla podróży służbowych, jeżeli okoliczności, o których zeznawać mają, pozostają w związku z wykonywaniem ich urzędu lub służby.

Jeśli według niniejszego paragrafu osobom, wymienionym w ustępie pierwszym, wezwanym w charakterze świadków, nie należą się koszty podróży i dietyienne według norm ustanowionych dla podróży służbowych, przyznaje się im wynagrodzenie na ogólnych zasadach.

§ 7. Jeżeli świadek po wezwaniu go z pewnej miejscowości zmieni miejsce zamieszkania, należy mu przyznać należności nie wyższe niż obliczone ze względu na miejscowość wskazaną w wezwaniu.

§ 8. Jeżeli ta sama osoba będzie przesłuchana w charakterze świadka w kilku sprawach karnych tego samego dnia, natenczas przyznaje się jej należności tylko raz oraz rozdziela je pomiędzy wszystkie te sprawy równomiernie (art. 557 k. p. k.).

§ 9. Świadkowie, żyjący z zarobku dziennego, otrzymują wynagrodzenie za stracony wskutek stawiennictwa zarobek (art. 568 k. p. k., § 11 niniejszego rozporządzenia).

§ 10. Przez osoby, żyjące z zarobku dziennego (§ 9) należy rozumieć tych, którzy pobierają płacę za każdy dzień pracy (zarobnicy dzienni i t. p.), natomiast nie należą do wspomnianych osób ci, którzy środki utrzymania czerpią z całości dochodów wykonywanego zawodu.

§ 11. Wynagrodzenie za utracony zarobek dzienny przyznaje się według następującej taksy:

- a) dla pracowników fizycznych — do 3 zł;
- b) dla pracowników umysłowych — do 5 zł.

§ 12. Świadkowie, którzy stawili się bez wezwania sądowego, nie otrzymują wynagrodzenia.

§ 13. Świadkom służy prawo do należności także wtedy, jeśli na wezwanie sądu stawili się, lecz nie zostali przesłuchani.

§ 14. Jeśli świadek nieprawie odmawia złożenia zeznań lub przysięgi, nie ma prawa żądać przyznania mu należności.

§ 15. Jeżeli świadek ze względu na swój wiek, chorobę lub cielesną ułomność może stawić się w sądzie tylko w towarzystwie drugiej osoby, należy przyznać należność w myśl niniejszego rozdziału tak świadkowi, jak towarzyszającej osobie.

Jeżeli w wypadku, określonym w ustępie powyższym świadek stawia się z miejsca zamieszkania odległego od sądu mniej, niż o 15 kilometrów (§ 1), ma zastosowanie przepis § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1929 r. o należnościach za konwojowanie osób i rzeczy oraz za przechowanie rzeczy (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 390).

Rozdział II.

O należnościach biegłych i tłumaczy.

§ 16. Biegli i tłumacze, prócz wynagrodzenia za pracę, otrzymują pokrycie wydatków, niezbędnych do jej wykonania (art. 569 § 1 k. p. k.).

Sąd może zażądać należytego wykazania poniesionych wydatków.

Jeżeli w czynności urzędowej bierze udział kilku biegłych (tłumaczy), pokrycie przewidziane w ustępie pierwszym następuje w stosunku do poniesionych przez każdego biegłego (tłumacza) wydatków.

§ 17. Biegłemu i tłumaczowi, zamieszkałemu poza siedzibą sądu, należy się strawne i zwrot niezbędnych kosztów przejazdu (art. 569 § 3 k. p. k.).

§ 18. Stawne przyznaje się biegłemu i tłumaczowi w wysokości od 1 zł — 5 zł za każdy dzień, jeśli zaś musiał prznocować w miejscu spełnienia czynności, w wysokości od 2 zł — 10 zł.

Niezbędne koszty przejazdu biegłego lub tłumacza przyznaje się według § 3, jeśli jednak brak środka masowego transportu, w wysokości rzeczywistego wydatku na przejazd pojazdem konnym lub mechanicznym, nieprzewyższającej zwykłych cen miejscowych.

§ 19. O ile § 18 nie stanowi inaczej, do przyznania strawnego i zwrotu kosztów przejazdu mają zastosowanie postanowienia dotyczące należności świadków (§§ 1 — 8) z temi zmianami, iż ograniczenie co do odległości, zawarte w § 1 ust. 1 nie ma zastosowania, a przepis § 8 ma zastosowanie tylko do kosztów przejazdu i strawnego.

§ 20. Za czynności wchodzące w zakres specjalności danego biegłego (badania, orzeczenia) należy przyznawać wynagrodzenie w wysokości od 5 zł — 60 zł.

§ 21. W wypadkach wyjątkowych można przekroczyć granice taksy, określone w § 20, po zasięgnięciu w miarę potrzeby, a w każdym razie gdyby zdaniem sądu należało przyznać wynagrodzenie powyżej 100 zł, — opinii fachowych urzędów lub instytucji co do stosowności wyższego wynagrodzenia. Odpis postanowienia, przyznającego wyższe wynagrodzenie, sąd komunikuje kierownikowi sądu, sąd powiatowy (grodzki) — prezesowi sądu okręgowego.

§ 22. W razie nieprzesłuchania wezwanego biegłego lub tłumacza należy mu się wynagrodzenie za stracony czas i zarobek w wysokości od 1 zł — 2 zł za każdą zaczęłą godzinę, łącznie jednak najwyżej 10 zł.

§ 23. Wysokość wynagrodzenia biegłych oznacza się w uwzględnieniem wymaganych od biegłego kwalifikacji, czasu i trudu, koniecznego do wykonania pracy.

§ 24. Biegły (tłumacz), który niesłusznie odmawia zeznań lub spełnienia czynności, będących jego obowiązkiem, albo też odmawia złożenia przysięgi, nie ma prawa do należności.

§ 25. Biegły (tłumacz) nie ma prawa do wynagrodzenia za czynności, które przedsięwziął bez polecenia sądu.

§ 26. Przepis § 12 ma zastosowanie do biegłych (tłumaczy).

§ 27. Z biegłymi sądowymi i tłumaczami przysięgłymi (art. 268 prawa o ustroju sądów powszechnych) może być zawarty układ co do ryczałtowej opłaty za czynności. Ryczałtowe opłaty powinny być obliczone podług przeciętnej liczby podań i opinii (tłumaczeń) wchodzących w zakres określonej specjalności, a dokonanych w danym okręgu w ciągu ostatnich dwóch lat. Opust ze strony biegłego (tłumacza) nie może wynosić mniej niż 10%.

Układ z biegłymi (tłumaczami) zawiera prezes sądu apelacyjnego. Prezes sądu apelacyjnego może poruczyć zawarcie układu prezesowi sądu okręgowego lub naczelnikowi sądu powiatowego (grodzkiego).

§ 28. Funkcjonariusz państwowy, ustanowiony w tymże charakterze do wykonywania czynności biegłego, ma prawo tylko do zwrotu wydatków, niezbędnych do spełnienia pracy (§ 16), oraz do zwrotu kosztów przejazdu i diet w myśl przepisów dotyczących podróży służbowych.

§ 29. Jeżeli funkcjonariusz państwowy jest ustanowiony do wykonywania czynności biegłego

(§ 28) lub też jeśli biegły (tłumacz) pobiera ryczałtowe wynagrodzenie (§ 27), do kosztów postępowania karnego wlicza się takie należności, jakie należałoby przyznać biegłemu (tłumaczowi) w myśl ogólnych postanowień niniejszego rozporządzenia lub w myśl szczególnych przepisów (§ 30 ust. 1).

§ 30. Jeżeli dla oznaczenia wynagrodzenia pewnych kategorii biegłych istnieją szczególne przepisy, należy wspomnianym biegłym przyznawać opłaty w myśl tych przepisów.

Paragraf 28 ma do tych biegłych zastosowanie.

§ 31. Opłaty za czynności tłumaczy przysięgłych regulują szczególne przepisy. Przepisy te mają również zastosowanie do tłumaczy innych, dokonywających przekładu na zlecenie urzędowe lub wzywanych do udziału w czynności urzędowej, w szczególności do tłumaczy powoływanych w celu porozumienia się z głuchymi lub niemymi.

Obok przepisów, wymienionych w ustępie pierwszym, mają do tłumaczy zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia, o ile ich dotyczą.

Rozdział III.

O przyznawaniu należności świadków, biegłych i tłumaczy.

§ 32. Świadkowie, biegli i tłumacze powinni żądać wynagrodzenia niezwłocznie po wykonaniu swego obowiązku, a jeżeli byli wzwani na rozprawę, to najpóźniej nazajutrz po jej zamknięciu.

Osoby, które nie zgłosiły żądania w terminie powyższym, tracą prawo do wynagrodzenia, o czym należy je uprzedzić (art. 570 k. p. k.).

§ 33. Sekretarze prowadzący rachunek kosztów postępowania lub sekretarz wyznaczony przez kierownika sądu przyjmuje od świadków, biegłych i tłumaczy żądanie wypłacenia należności i przedstawia sądowi projekt postanowienia co do należności świadków bez osobnego polecenia, co do należności zaś biegłych i tłumaczy w razie otrzymania polecenia.

§ 34. Przy stosowaniu taryfy należy w zasadzie wymierzać należność według kwot najniższych.

Postanowienie o przyznanej należności oznajmia się ustnie, udzielając — na żądanie — postanowienie do przejrzenia; należność wypłaca się wedle możliwości zaraz; w razie niemożności natychmiastowej wypłaty, przesyła się należność bez niepotrzebnej zwłoki i bez obciążania świadka (biegłego, tłumacza) opłatą pocztową.

§ 35. Przyznane należności należy uwidocznnić w aktach sprawy. Jeżeli władza, przyznająca na-

leżność w myśl niniejszego rozporządzenia, spełnia czynność na żądanie innej władzy lub w jej zastępstwie, natenczas winna — przesyłając właściwej władzy zeznanie świadka lub biegłego (tłumacza) — zaznaczyć przyznaną należność.

§ 36. Jeżeli władza wojskowa lub policja państwowa zawiadomi sąd, zanim ten wypłaci świadkowi wynagrodzenie, iż wojskowy lub funkcjonariusz policyjny wzwany na świadka otrzymał od swej władzy zaliczkę na wynagrodzenie, natenczas potrąca się tę zaliczkę z przyznanego świadkowi wynagrodzenia i przekazuje ją władzy właściwej.

Rozdział IV.

Postanowienia końcowe.

§ 37. Siedzibą sądu w rozumieniu niniejszego rozporządzenia jest miejsce dokonywania czynności sądowej.

§ 38. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie: a) w postępowaniu przed sądem i sędzią śledczym (rozprawa, śledztwo, czynności sądowe w toku dochodzeń); b) mają odpowiednie zaś zastosowanie przy czynnościach mających moc czynności sądowych, a dokonywanych w dochodzeniach przez prokuratora (art. 254 k. p. k. i art. 20 przep. wpraw. k. p. k.).

W wypadku wskazanym pod a) należności, przewidziane w niniejszem rozporządzeniu, przyznaje sąd lub sędzia śledczy, a wypłaca się je z funduszu właściwego sądu (sędziego śledczego).

W wypadku wskazanym pod b) należności przyznaje prokurator, a wypłaca się je z funduszu sądu (wydziału), przy którym prokurator jest czynny, jeżeli zaś prokurator pełni stałą służbę poza siedzibą sądu okręgowego (wydziału) — z funduszu najbliższego sądu powiatowego (grodzkiego).

§ 39. Postanowienia §§ 33 — 38 mają odpowiednie zastosowanie do przyznawania należności za konwojowanie osób i rzeczy oraz za przechowanie rzeczy w myśl rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 390).

§ 40. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie siódmego dnia po dniu ogłoszenia.

Równocześnie uchyla się rozporządzenie z dnia 10 listopada 1929 r. o należnościach świadków, biegłych i tłumaczy w sprawach karnych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 580).

Minister Sprawiedliwości: *St. Car*

Kierownik Ministerstwa Skarbu: *Ignacy Matuszewski*